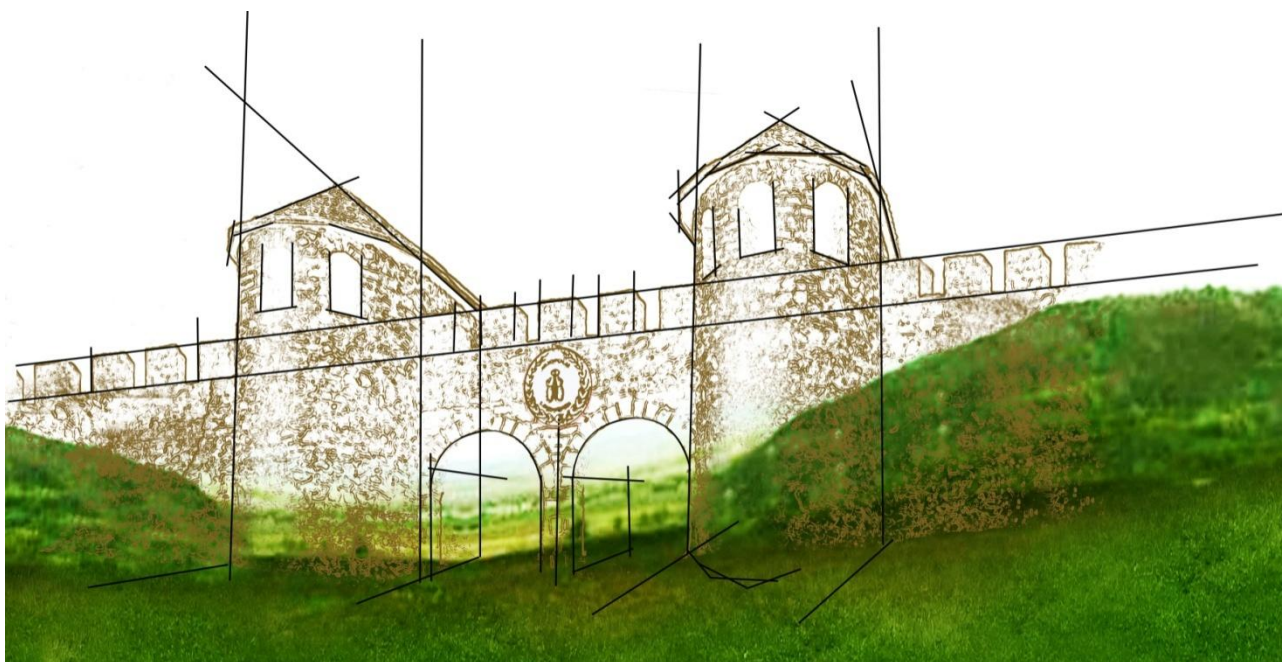




„ТРАНСГРАНИЧНА ИКОНОМИКА В РУМЪНИЯ И БЪЛГАРИЯ, ОПАЗВАЩА ПРИРОДНОТО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО”

Ръководство за добри практики

АРХИТЕКТУРА - ГРАДОУСТРОЙСТВО - СТРОИТЕЛСТВО



2017



СЪДЪРЖАНИЕ

I. Увод	2
II. Музеят „Колю Фичето“, архитектурно бижу в чест на големия български архитект Никола Иванов Фичев, в Дряново, България	3
III. Ботаническа градина Текиргьол, Румъния - Трансгранична приказка	7
IV. Арена Ди Сердика - Антични руини съхранени в луксозен хотел в София, България	12
V. Бастионът Тересия - От руини към градина с гледка в Тимишоара, Румъния	17
VI. Картурещи Карусел - Промененият и преразказан дворец, Букурещ Румъния	23



I. Увод

През 2016 г., търговските палати в Констанца, Румъния и Добрич, България започнаха реализацията на проект „Икономика в Румъния и България, щадяща природното и културното наследство” / „A heritage-friendly cross-border economy in Romania and Bulgaria”, код на проекта 15.2.1.034, финансиран по програмата Interreg V-A Румъния - България 2014-2020.

Проектът, включително неговата главна цел - „Разработка на Стратегия за развитие на икономика, която щади природните и културните ресурси в Румъния и България“, е в основата на създаването на концепциите за устойчиво икономическо оползотворяване на културното и природно наследство в граничния румънско-български район.

Стратегията предлага информация, методи и проекти, които да стимулират бизнеса и всички заинтересовани от наследството страни. Целта е да се промени тяхното отношение, за да се гарантира опазването на автентичността, качеството и целостта на културното и природно наследство, в полза на индивида и на настоящите общности, както и на бъдещите поколения.

Ръководството за добри практики в сектора на земеделието, животновъдството, лесовъдството и риболова е насочено към фирмите, интересувани се от въвеждането или развитието на нови дейности, свързани с културното или природното наследство. То е съставено, за да помогне на предприемачи в тези сфери, като представи изпитани и успешни методи, фокусирани към основата на техния бизнес или могат да бъдат източник на вдъхновение за нови продукти и услуги.

За допълнителна информация по проекта „A heritage-friendly cross-border economy in Romania and Bulgaria” може да посетите сайта на проекта www.heritagerobg.eu.



II. Музеят „Колю Фичето“, архитектурно бижу в чест на големия български архитект Никола Иванов Фичев, в Дряново, България

II.1. Наименование на добрата практика

Музей в чест на реформатора на архитектурата и на българското строителство, арх. Никола Иванов Фичев, XIX век.

II.2. Сектор и подсектор

Архитектура с културна насоченост в наследството и в архитектурно-строителната сфера.



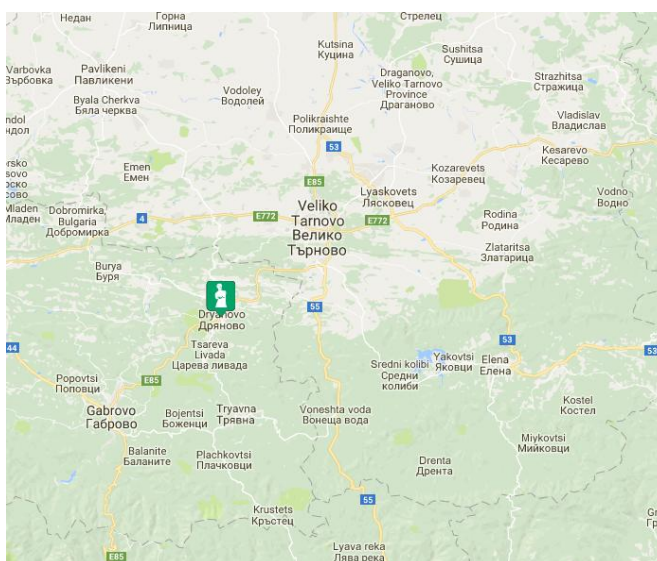
Музеят „Колю Фичето“ преди ремонтните дейности и след това, 2010г.

II.3. Цел на добрата практика

Добра практика за опазване паметта на най-големия български архитект и строител, чрез колективни действия от страна на местната и професионална общност в България и ремонтиране на музея, посветен на неговия живот и творчество.

II.4. Обекти на наследството - локализиране на добрата практика

Примерът за добра практика с културна насоченост в наследството и в архитектурно-строителната сфера се намира в град Дряново, област Габрово, България, на адрес ул. „Шипка“ 82. Дряново е разположено на 24 км от град Велико Търново. Градът е известен като родното място на архитекта Никола Иванов Фичев, който през 19-ти век създава и построява многобройни сгради и инженерни обекти в гр. Велико Търново и в Дунавската равнина, които се превръщат в обекти на културно наследство. Църкви и джамии, османски административни сгради, частни къщи, мостове и други обществени сгради са част





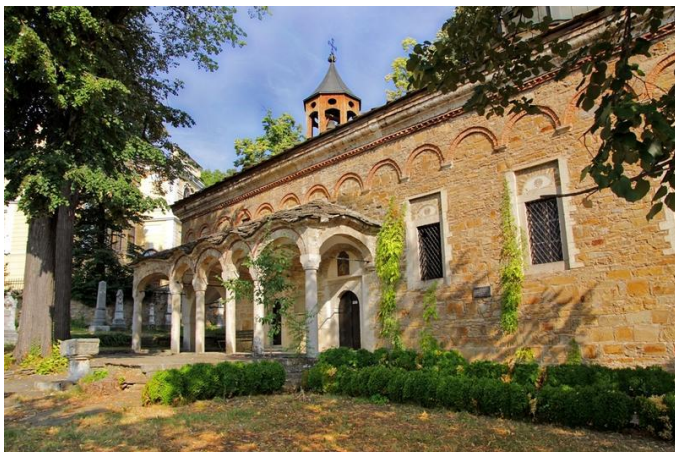
от неговото впечатляващо творчество, отличаващо се със стил и смелост.

Зоната, в която се намират по-голямата част от строежите на арх. Фичев.¹

II.5. Описание

Архитектът, строител и скулптор Никола Иванов Фичев, известен като Колю Фичето, се счита за модернизатор на българо-османската архитектурно-строителна сфера през 19-ти век, благодарение на своите елегантни архитектурни проекти, иновативни детайли и смели структури.

Роден през 1800 г., архитект Фичев става известен благодарение на професионалния си път, който започва още като дете на 10-годишна възраст, след като остава без баща, и става чирак зидар в родното Дряново. Той преминава през всички нива на практическо обучение, като се квалифицира на 23 години, а на 36-годишна възраст става майстор-строител. Колю Фичето получава технически знания по строеж и архитектура, както и умения за обработка на естествен камък, дърво и т.н. На 36 години става известен с таланта си при изграждането на църквата „Св. Николай“ в Търново. През следващите десетилетия, Никола Фичев се превръща в най-известния архитект в региона, а неговата работа обхваща широк спектър от градски до специфични строежи.



Църквата Св. Никола, 1851, Дряново, България.²



Покритият мост на река Осъм, Ловеч, България, 1874³

¹ Google Maps

² <http://www.dxwatch.com/qrz/LZ215KF>

^{3,4} <http://www.hotelvarosha.com/en/tourism/>



Икономомовата къща, Дряново, България⁴



Бившият турски конак и седалището на пърия Български парламент, 1872г, Велико Търново, България, днешният Музей “Възраждане и Учредително събрание”

Той е построил десетки църкви и манастири, джамии, три известни моста с различни и иновативни за 19-ти век конструкции, административни сгради, ханове, жилищни сгради. Детайли като последователни слепи арки, колони и еркери, кули, както и изваяни каменни фигури на животни и фантастични създания, представляват архитектурния почерк на Колю Фичето. Голяма част от неговите постройки все още се използват.

Подходът му към строежите е бил много модерен: след приемане на даден строеж, архитектът посещава местоположението и подготвя детайлна концепция и прототип на предложената конструкция от дърво. След като е прието предложението, изграждането на сградата се предава на подчинен, а архитектът се захваща със следващия проект. Според една легенда за него, при изпробването на един от неговите мостове, той легнал под него, за да покаже на събралата се тълпа, че могат да преминават спокойно по моста⁵.

Колю Фичето е вдъхновение за кръщаването на „Точка Фичето“ на остров Ливингстън - Южен Шетланд, Антарктика.

Единственият музей, в който са представени живота и творчеството на архитекта и строител Никола Фичев, се намира в град Дряново в близост до църквата „Св. Никола“, една от най-красивите църкви, построени от него. Музеят е открит през 1969 г. по случай 170 години от неговото раждане. Той се намира сред други традиционни стари къщи и е част от местния Етнографски музей. Експозицията включва макети на най-известните произведения на архитекта, оригинални документи и инструменти, снимки и скулптури.



Сградата е претърпяла естествено разпадане, така че 40 години след откриване на музея се е наложила неговата реставрация чрез модернизирание и чрез въвеждане на нови архитектурни елементи, които да направят връзка между Къщата с

⁵ <http://bnr.bg/en/post/100127631/legends-and-stories-about-famous-bulgarian-master-builders>



маймунката във Велико Търново, от толкова повлияния от Никола Фичев възрожденски период, и съвременната архитектура. Ремонтните дейности и модернизирването са извършени чрез финансовата подкрепа на едно голямо партньорство, като по този начин се почита ролята и архитектурното наследство на признатия архитект.

II.6. Партньорство, акционери, бенефициенти

Партньорството, което се е заело с реставрирането, модернизирването и възвръщането на музея на местните и националните общности, е било кметството на град Дряново, организацията към Националния конкурс „Конструкция на годината“ и Камарата на строителите в България. В тази инициатива са участвали 11 строителни фирми, членки на камарата: Главболгарстрой АД, „Станилов“ ООД, „Галчев Инженеринг Груп“, „Мидия“ ООД, „БИАД-С“, „Старт Инженеринг“ АД, „Политрейд Кънстръкшън“, „Мостстрой“ АД, „Трейс Груп Холд“ АД, „Виастройинженеринг“ ООД и „Димас“ АД. Проектът на вътрешния дизайн е осигурен от фирмата „Енгпрожект“ ООД, с ръководител на проекта арх. Константин Косев.

Откриването на реставрирания музей е в чест на 210 години от рождението на Колю Фичето, на 26-ти февруари 2010 г.

Директни бенефициенти на реставрирането са жителите и посетителите на град Дряново, както и общността от български архитекти и строители.

II.7. Период на изпълнение

2009 - 2010 година

II.8. Важни аспекти за устойчивото усвояване на обекта на наследство

Музеят на Фичето е пример за отговорно и доброволно участие на специализирано партньорство, формирано от фирми и организации, които чрез компетентностите си и идеите си, са имали възможността да осигурят реализирането и изпълнението на един сложен проект. Набляга се съществено, както на построеното национално наследство на България, така и на професионалното знание на архитектите и строителите, като това двойно предизвикателство привлича голям брой строителни и проектантски фирми, членове на Камарата на строителите в България.

Този подход допуска да се демонстрира как конкретното гражданско участие може да доведе до много повече от спасяването на една сграда - като допринесе за насочване на общественото внимание върху личността на историческа личност, подобри имиджа на архитектурно-строителната гилдия и внесе своите граждански и романтични валентности за повишаване на общото доверие спрямо бизнес обществото.

II.9. Модел на изпълнение

Личността на големия български архитект, строител и скулптор Никола Иванов Фичев е централен елемент, който е мотивирал цялото партньорство по проекта да се посвети на мащабна работа чрез културно-социалната значимост на процеса на модернизиране за българската нация.

II.10. Контакти за повече информация



www.interregrobg.eu





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Наименование на фирмата: Исторически музей, Дряново, Къща - музей „Колю Фичето”
Телефон: +359 676 7 2097, +359 676 7 2138
Пощенски адрес: „Ул. „Шипка“ № 82, Дряново, България
Email: ficheto@mail.com
Уеб страница: www.dryanovo.me

II.11. Библиография, източници на информация

Свързани източници:

www.dryanovo.me

Преса и други онлайн източници:

<https://bg.igotoworld.com>

<http://www.wikinow.co>

<https://en.wikipedia.org>

<http://buildingoftheyear.bg>

<http://bnr.bg>

<https://www.rooms.bg>

<https://www.vagabond.bg>

<http://www.dxwatch.com>



www.interregrobg.eu





III. БОТАНИЧЕСКА ГРАДИНА ТЕКИРГЪОЛ, РУМЪНИЯ - ТРАНСГРАНИЧНА ПРИКАЗКА

III.1. Наименование на добрата практика

Ботаническа градина Текиргьол - архитектурна концепция вдъхновена от трансграничното сътрудничество с Двореца и Ботаническата градина в Балчик, България

III.2. Сектор и подсектор

Архитектура и строителство



Ботаническа градина Текиргьол- панорамна снимка от откриването през 2016 г.⁶

III.3. Цел на добрата практика

Добра практика за интегриране в архитектурен смисъл на дефиниращите елементи в контекста на инвестицията:

1.Инвестицията има за цел туристическото усвояване на западния бряг на езерото Текиргьол - защитена зона по НАТУРА 2000.

2.Инвестиция, предложена в контекста на проекта за трансгранично сътрудничество Румъния-България, като основни партньори са град Текиргьол (Румъния), Културен институт Балчик (България) и Ботаническа градина Балчик - Софийски университет (България).

III.4. Обекти на наследството - локализиране на добрата практика



⁶ Extrude Studio SRL



Примерът за добра практика „Ботаническа градина Текиргьол“ се намира в центъра на област Констанца, Румъния, на брега на Черно море. Местността Текиргьол е разположена на 15 км от град Констанца и на 225 км от Букурещ.

Специфично за местността е разположението на брега на езерото Текиргьол, което е защитена зона в мрежата на Натура 2000. Езерото Текиргьол осигурява основните ресурси за съществуване и развитие на града, но е и част от неговия образ. То е с приблизителна площ от 12 кв.кв., с дълбочина 10-15 м и е известно поради свойствата на солените си (минерализирани) води и калта, използвани за лечение на различни заболявания. Езерото Текиргьол е най-големият морски лиман в тази част, като водите на езерото са напълно изолирани от Черно море. При тези условия град Текиргьол е специализиран в балнеоклиматичния туризъм, като се възползва от специалната кал и вода на езерото.

III.5. Описание

Архитектурната фирма Extrude Studio ООД, със седалище в град Текиргьол, област Констанца, е избрана от община Текиргьол за разработване на проект за ботаническа градина на брега на езерото Текиргьол.

Избрано е местоположение на западния бряг на езерото, което включва свободна зона, развиваща се чрез частни инвестиции, и туристическа инфраструктура. За да стане тази зона по-привлекателна за туристите, общината предлага изграждане на ботаническа градина край езерото и усвояване на защитената зона, чрез отглеждане на разнообразна и интересна растителност на брега на езерото.



Местоположението на проекта върху защитена зона представлява предизвикателство за проектанта, що се отнася до видовете конструкции и използвани материали, мащаба на строителството, движението на земните пластове и съществуващия релеф, както и сортовете растения, съобразени с климатичните особености на зоната.⁷

Вторият важен аспект за предложената концепция представлява финансирането на ботаническата градина чрез Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния-България 2007-2013 в рамките на проекта „Изкуството на трансграничното градинарство на Черно море“ MIS-ETC CODE 697. Проектът е предложил инвестиране в Текиргьол - ботаническа градина и инвестиране в Балчик - разширяване на ботаническата градина и модернизиране на туристическата инфраструктура в рамките на Двореца и Градината на Балчик.

Тези два важни аспекта за инвестиране в Текиргьол - локализирането върху тънка ивица на брега на езерото Текиргьол и партньорството с Двореца и Ботаническата градина в Балчик - водят до предлагането и изпълнението на архитектурни решения, които отразяват партньорската и символична връзка между Текиргьол и Балчик.

⁷ <http://www.vila-elina.ro/en/techirol-attractions/>



Концепцията на архитектурната фирма Extrude Studio ООД включва следните оригинални идеи за елементите на природното и културно наследство в България и Румъния, специфични за проекта „Изкуството на трансграничното градинарство на Черно море“:

Административната сграда на Ботаническа градина Текиргьол е вдъхновена от специфичната за Двореца в Балчик архитектура⁸



Декоративните елементи на Ботаническата градина Текиргьол са съобразени със спецификата на местния релеф, като са вдъхновени от Ботаническата градина в Балчик. Тя е интересно място за прекарване на свободното време⁹



⁸ Extrude Studio SRL

⁹ Extrude Studio SRL



Освен това, за интегриране на местността и на добруджанската специфика в контекста на ботаническата градина, като се вземе предвид и разположението върху тънка ивица на брега на езерото и намерението да не се закрива гледката към самото езеро, в южната част на градината, която е предназначена за дендрологична растителност, са разположени местни ниски видове, които предразполагат към научна и изследователска дейност. Препоръчителна е била и употребата на местни ресурси и материали за строежите, респективно камък от Добруджа, и за декориране на свободните пространства, заоблени от течаща вода камъни.

Ботаническата градина е завършена през 2016 г. и в момента е функционираща. Разбира се, тя все още е млада и се нуждае от постоянни усилия, за да достигне очакваната зрялост и въздействие.

III.6. Партньорство, акционери, бенефициенти

За завършване на концепцията и на проекта за Ботаническа градина Текиргьол. архитектурната фирма Extrude Studio ООД, с главен проектант Юлия Куптова, работят съвместно с различни специалисти, чиито принос е в създадената връзка между различните определящи фактори на двете запазени зони - езерото Текиргьол, в Румъния, и историческата природна забележителност в Балчик, България. По този начин, фирмата работи съвместно със специалисти - историци и архитекти от Двореца в Балчик, специалисти за защита на околната среда - експерти по спецификите на местността около езерото Текиргьол и на специфичния морски климат, както и специалисти в озеленяването и градинарството. Всички участвали в проекта са местни хора, с изключение на специалистите по озеленяване.

По време на изпълнението на проекта, Extrude Studio ООД работи съвместно със строителни фирми, които реализират инвестицията, за разбиране на концепцията и на връзките между основните елементи, строителните решения, както и връзката с двете културно-исторически места.

Местните публични органи са партньори и акционери, като участват в продължаването на концепцията, избират решения, които да отговарят на техните планове за развитие и прилагането им в работата.

III.7. Период на изпълнение

Между 2009 - 2016 г.

III.8. Важни аспекти за устойчивото усвояване на обекта на наследство

Проектът за Ботаническата градина Текиргьол включва аспекти, които представят по елегантен и демонстративен начин двата обекта на природно наследство, от които е вдъхновен: обектът на Натура 2000 - езерото Текиргьол, и Дворецът и Ботаническата градина в Балчик. В неговата концепция се откриват





архитектурни елементи, вдъхновени от Двореца в Балчик, като са включени спецификите на езерото Текиргьол и растителността на Добруджа. Характерна е употребата на местни ресурси и материали, както и използване на местните растителни видове. Цялата концепция допринася не само за естетическо преживяване, но и за опознаване и обучение, като оранжерии са направени, така че да бъдат домакини на научноизследователските партньорства с Университета Овидий, Факултета по природни и аграрни науки и Ботаническа градина Балчик.

Оранжерии в Ботаническа градина Текиргьол¹⁰

Предложенията откриват проекта към всички възрастови и социални групи, туристи и местни жители, чрез възможности за прекарване на свободното време, маршрути за разходка и съоръжения за хора с увреждания.

Аспектите за опазване на околната среда са задълбочени, за да отговорят на местоположението на проекта в защитената зона на езерото Текиргьол и за да спазват препоръките на Плана за управление на защитени зони - ефективно използване на водните и енергийни ресурси, адекватно управление на отпадъците, включително и разделно събиране на органични отпадъци, осигуряване на екологичен транспорт и т.н.

III.9. Модел на изпълнение

Най-важният аспект, който характеризира добрата практика на архитектурната фирма Extrude Studio ООД е подходът към Ботаническата градина чрез разбиране, свързване и комбиниране на двата обекта на наследство, които определят проекта: обекта Натура 2000 - езерото Текиргьол, и Двореца и Ботаническата градина в Балчик.

Освен това, също толкова важни са и следните аспекти:

- Включването в концепцията на всички връзки за функционалност, които се отнасят към ботаническата градина - естетика, отдих за местните и за туристите, образователна цел, научни изследвания и др.;
- Отговор на нуждите на колкото се може повече възрастови и социални групи, включително на хората с увреждания;
- Възможността на местната общност да приведат в действие проекта;
- Получаване на безвъзмездно финансиране за изпълнение на проекта;
- Подкрепата, дадена от местната публична власт, сътрудничеството с тях, разбиране на общата цел и местно развитие;

III.10. Контакти за повече информация

Наименование на фирмата: Extrude Studio srl

Телефон: +40 726 680625

Пощенски адрес: Ул. „Ecatarina Varga“ № 3, Oraş Techirghiol, Judeţul Constanţa, România

¹⁰ Extrude Studio SRL



Email: office@extrudestudio.ro
Уеб страница: www.extrudestudio.ro

III.11. Библиография, източници на информация

Свързани онлайн източници:
<http://www.extrudestudio.ro>
<https://www.facebook.com/extrudestudio/>
<http://www.cross-border-gardening.ro>

Онлайн преса:
<http://www.vila-elina.ro>
<http://observator.ro>
<http://www.telegrafonline.ro>



www.interregrobg.eu





IV. АРЕНА ДИ СЕРДИКА - АНТИЧНИ РУИНИ, СЪХРАНЕНИ В ЛУКСОЗЕН ХОТЕЛ, В СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ

IV.1. Наименование на добрата практика

Луксозен хотел в София, България, съхранява антични руини, открити на местоположението

IV.2. Сектор и подсектор

Архитектура - устойчиво усвояване на антични руини.



Снимка на Амфитеатърът Сердика¹¹

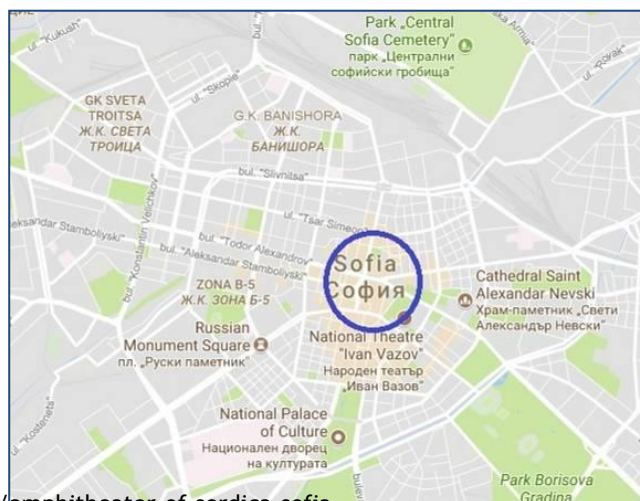
IV.3. Цел на добрата практика

Добра практика за запазване и усвояване руините на античния град Сердика, предшественик на град София.

IV.4. Обекти на наследството - локализиране на добрата практика

Примерът за добра практика „Амфитеатър Сердика - Арена ди Сердика“ се намира на ул. „Московска“ 13-15, в София, България.

Обектите на наследството, за които се отнася, и които се усвояват от тази добра практика, са разположени в центъра на столицата София, представлявайки руини на античния град Сердика. Руините на различните антични сгради са били открити, когато съвременният град се развива и разраства, при старта на изкопни



¹¹ <https://www.arenadiserdica.com/conferences-services/amphitheater-of-serdica-sofia>



дейности за изграждане на основите на нови сгради и за разширяване на метрото. Разкопките изкарват наяве добре запазени каменни улици, сгради и обществени бани, Карта на зоната с руини от античния град Сердика.¹² амфитеатър, кули и порти от стария град. Руините са усвоени по различни начини - или чрез реставриране на старинни сгради, исторически паметници, или чрез включването им в нови сгради и създаване на структури за тяхното предпазване.



Руини на град Сердика¹³

IV.5. Описание

Амфитеатърът на Сердика е част от руините от римската епоха на античния град Сердика, източна столица на провинцията Дакия, част от Римската империя. Улпия Сердика е била част от важен търговски и политически център, обявен за „област“ от император Траян, развит върху останките на тракийския град Сердон, столица на тракийската провинция Сердика.

Както може да се види днес, Амфитеатърът Сердика е построен на два етапа, върху римски театър от 2-ри или 3-ти век. Строежът на амфитеатъра е започнал по времето на император Диоклециан, в края на 3-ти век сл. Хр. и е бил завършен от император Константин Велики в началото на 4-ти век сл.Хр. Конструкцията е била използвана в продължение на век, като през 5-ти век сл.Хр. е била изоставена, вероятно във връзка в анти-езическата политика на император Теодосий I-ви. През следващите два века пристигналите в тази зона варвари построили домовете си в стария амфитеатър, а при османското владичество (14-19 век) е била използвана като източник на строителни материали.

„Арена ди Сердика“ е с дължина 60,5 м и с ширина от 43 м, като е единственото място в света, което комбинира римски театър и античен амфитеатър в една сграда. Руините на амфитеатъра са открити по време на разкопки за основите на хотела, в който в момента се намират. Те са били обект на археологическо изследване и на консервиране, като след това са включени в архитектурата на сградата, за да е възможно посещаването и разглеждането им от жителите на София и от туристи.

¹² Google Maps

¹³ <http://www.sofia-guide.com>



Примерът за добра практика се отнася до устойчивото усвояване на тези руини чрез тяхното интегриране в хотела и чрез използване в наименованието му от античното име на откритието „Арена ди Сердика“. Амфитеатърът се намира на второто подземно ниво на хотела, като е достъпен чрез изграждането на места за събития и отдих, които осигуряват неговата видимост - клуб „Арена ди Сердика“, фитнес зала, място за отдих, сауна, парна баня, масаж.

Хотелът се намира в центъра на София, в близост до важни туристически обекти, като той самият представлява атракция, благодарение на амфитеатъра, който туристите могат да посещават безплатно в интервала 10.00 - 16.00ч, дори ако не са гости на хотела. Външната архитектура на хотела е вдъхновена от този исторически момент, а композицията на фасадата препраща към класическия римски стил. Освен това, декорациите, детайлите и орнаментите се отнасят към същия стил. Хотелът предлага и римски спа-услуги. Главната концепция и успешната работа на едни от най-добрите специалисти в България - архитекти и дизайнери, археолози и реставратори, както и добронамереността и отношението на инвеститорите към културното наследство, превръщат Арена ди Сердика в уникално съоръжение с обществена стойност.

Петзвездният хотел „Арена ди Сердика“ е част от веригата FPI Hotels & Resorts, като се разполага на площ от 7.000 квадратни метра, 9 етаж и две подземни нива. Има 40 стаи и 23 апартамента.



Амфитеатърът Сердика е видим под фойето на хотела¹⁴

Проектът на хотела е реализиран от софийската фирма „Кастилия“ ООД. През 2004 г., по време на изкопните дейности за основи на хотела, руините на арената са открити случайно, като тяхното археологическо изследване продължава до 2006 г. Това откритие е причината инвеститорите и екипът от архитекти да променят първоначалната концепция, за да могат да интегрират и усвоят културното наследство, смятано от историците и архитектите за уникално и сензационно.

Резултатът от работата по усвояване на археологическите открития заема голяма част от подземните нива на хотел „Арена ди Сердика“, като е подходящо засветен, за да се открият

¹⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Amphitheatre_of_Serdica



запазените структурни и декоративни елементи. Тук се провеждат културни събития и концерти, както и приеми и бизнеспрояви.



Събития в Амфитеатъра¹⁵

Хотелът е награждаван година след година с различни отличия, сертификати за качество и номинации в национални и международни конкурси.

IV.6. Партньорство, акционери, бенефициенти

„Арена ди Сердика“ привлича вниманието на специалисти от различни области чрез проекта за строеж на хотела и поради отворения археологически обект по време на изкопните работи. В работата участват активно различни институции, като Софийска община, Министерството на културата, Националният исторически музей в София, компанията FPI Hotels & Resorts - инвеститорът на хотела „Арена ди Сердика“, архитекти и строители, дизайнери и графични художници, историци и реставратори.

Целият район на разкопките е усвоен и използван отговорно спрямо наследството, като в него се състоят културни прояви, както и бизнес срещи, научни и социални събития. Всички участници са привлечени от уникалността и зрелищността на локацията.

Преки бенефициенти от реставрирането са жителите и посетителите на град София, както и клиентите на хотела, като всички имат безплатен достъп до руините.

Проектът е реализиран от архитектурната фирма Кастилия ООД, в София, с главен проектант архитект Петко Маринов, екип арх. Андрей Арнаудов и интериорни дизайнери инж. Мария Ненова и Мая Колева.

Собственик, инвеститор и строител е компанията FairPlay International JSC, разработчик и инвеститор в недвижими имоти. Фирмата се занимава с бизнес с недвижими имоти, реставриране и ремонтиране на сгради, както и в туристическата индустрия. Разкопките, археологическите изследвания, и проектът за реставриране, консервиране и излагане на Амфитеатър Сердика са финансирани от FairPlay International JSC.

Археологическите изследвания са били проведени от екип археолози към Националния институт за паметници на културата, България, ръководен от д-р Жарин Величков.

¹⁵ <https://www.arenadiserdica.com/conferences-services/amphitheater-of-serdica-sofia>



IV.7. Период на изпълнение

От 2004 г. понастоящем.

IV.8. Важни аспекти за устойчивото усвояване на обекта на наследство

Амфитеатър Сердика е пример за отговорно и креативно участие на инвеститора и на екипа за проектиране и строеж в усвояването на античните останки, открити случайно на бъдещото местоположение на хотел в центъра на столицата София, България. Участието им завършва с успех благодарение на положените усилия от страна на инвеститора, свързани с влагането на време и важни допълнителни ресурси към първоначалната стратегия и план. Този подход позволява преминаването от един грандиозен, но конвенционален проект, към друг грандиозен проект, който включва изследваните и запазени археологически обекти. Именно това и го разграничава от други луксозни хотели - чрез конкретното демонстриране на граждански и общностни усилия за поддържане на културата и на местните и национални символи, като по този начин увеличава доверието и интереса към инвеститора и към самата инвестиция.

В икономически и културен план проектът създава сътрудничества и партньорства към един проект за хотел, като по този начин археолозите историците, реставраторите и българските художници, най-вече в София, участват в реализирането на дейностите по изследване, запазване и усвояване на останките. Съвместната работа продължава и в работния етап на инвестицията, когато трябва да бъдат наблюдавани ефектите от икономическите действия върху останките, начинът, по който се поддържа тяхното състояние, автентичността и качеството на културните действия, свързани с разкопките и т.н. С други думи, наличието на останките и тяхното усвояване в икономически контекст създават едно сътрудничество между фирми и експерти, институции и други акционери, специализирани в история, изкуство, културни прояви и т.н., които работят в името на общия интерес за поддържане на цялостта и качеството на Амфитеатър Сердика, за да се гарантира устойчивостта му.

IV.9. Модел на изпълнение

Отдадеността на инвеститора спрямо историческото и културно измерение, което придобива неочаквано проектът за реализиране на петзвезден хотел в центъра на столицата София, България, чрез откриването на останките от Амфитеатъра Сердика, е аспектът, който мотивира целия екип на проекта да адаптира креативно новия контекст, да увеличи и разнообрази работата си и да промени първоначалната концепция.

Тези промени позволяват участието на нови категории специалисти в екипа, като по този начин го обогатяват с нови гледни точки и възможности. Именно това води до получаването на резултат, свързан с местната история, с една зряла история, която го придружава във всички бизнес и маркетингови стратегии, практически един нов резултат - нов хотел.

IV.10. Контакти за информация

Наименование на фирма: Арена ди Сердика Резидънс Хотел
Телефон: +359 2 8 107 777



www.interregrobg.eu





Факс: +359 2 8 107 770
Пощенски адрес: Ул. „Московска“ 13-15, София, България
E-mail: hotel@arenadiserdica.com
Уеб страница: www.arenadiserdica.com

Наименование на фирмата: „Архитектурно студио Кастилия“ ООД
Телефон: +359 2 8 199 166
Пощенски адрес: Бул. „Черни връх“ № 51 Б, София, България
E-mail: office@studio-castillia.com
Уеб страница: <http://studio-castillia.com>

IV.11. Библиография, източници на информация

Онлайн източници:

<http://studio-castillia.com>
<http://ulpiaserdica.com>
<http://www.planb.eu>
www.arenadiserdica.com

Онлайн издания:

<http://www.globaltravelerusa.com>
<https://www.lonelyplanet.com>
<http://www.sofia-guide.com>
www.tripadvisor.com
<https://en.wikipedia.org>
<http://archaeologyinbulgaria.com>
<https://wheninbulgaria.wordpress.com>
<http://bulgariatravel.org>
<http://old.buildingoftheyear.bg>
<http://citybuild.bg>
www.bloomberg.com



www.interregrobg.eu





V. БАСТИОНЪТ ТЕРЕСИЯ - ОТ РУИНИ КЪМ ГРАДИНА С ГЛЕДКА В ТИМИШОАРА, РУМЪНИЯ

V.1. Наименование на добрата практика

Реставриране на исторически паметник и осъвременяването му в Тимишоара, Румъния

V.2. Сектор и подсектор

Архитектура - архитектура на публично пространство (реставриране)



Снимка на реставрирания Бастион Тересия¹⁶

V.3. Цел на добрата практика

Добра практика за реставриране и реинтродукция на сградите от наследството в културния и туристически поток на град Тимишоара, чрез съвременно преразглеждане на публичните пространства и тяхното връщане на общността.

V.4. Обекти на наследството - локализиране на добрата практика

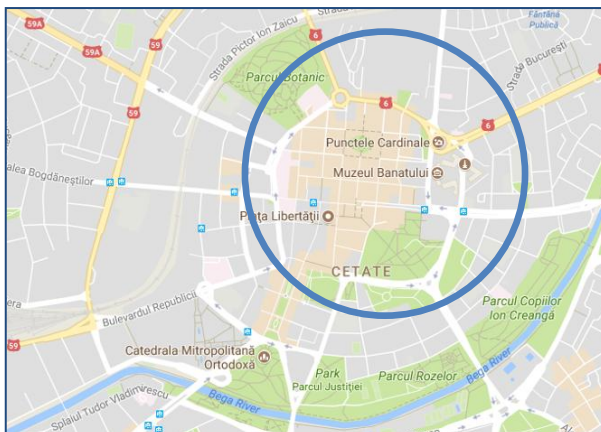
Примерът за добра практика „Бастионът Тересия - Градина на мечтите“ се намира на ул. „Хектор“ № 2, в община Тимишоара, Румъния.

Обектите на наследството, за които се отнася, и които се усвояват от тази добра практика, се намират в центъра на община Тимишоара. Те представляват исторически сгради, някога част от крепостта Тимишоара, построена в езически стил (предшественик на укрепления тип Ваубан) през първата половина на 18-ти век.

¹⁶ <http://www.bnab.ro/2012/proiecte/6/49/>



От старата крепост на Тимишоара днес са запазени само няколко фрагмента от стените, като разрастването на града постепенно води до премахване на укрепленията след 1898 г. В този контекст, всяка работа по възстановяването на останките представлява запазване и усвояване на построеното наследство в община Тимишоара. От укрепленията на Хабсбургската крепост все още са запазени замъкът Хуниаде, два бастиона, бункер и малък фрагмент от двора. Всички са обявени и защитени като исторически паметници. Единственият почти напълно запазен бастион е Бастионът Тересия, важна туристическа дестинация в Тимишоара и в целия регион



Карта - Крепостта Тимишоара и Бастионът Тересия ¹⁷

V.5. Описание

Бастионът Тересия е част от укрепленията на средновековния град Тимишоара и неговата крепост, издигната през първата половина на 18-ти век, след завладяване на града от австрийците и освобождаването му от османска власт. През 1740 г. са изградени първите два пояса на крепостта. Първият пояс е формиран от 8 бастиона от езически тип (от общо 9) с отбранителни стени между тях. Вторият пояс е формиран от осем равелина (фортификационни съоръжения), поставени между бастионите, на първия ред на страничните отбранителни стени. Поради напредъка на артилерията, през 19-ти век укрепленията станали неефективни. В голяма част от градовете крепостите били премахнати, като например във Виена и Париж. Крепостта на Тимишоара също е премахната, като освобождава място за развитие на съвременния град. Най-представителните елементи, които са запазени и до днес, са Бастионът Тересия, който се намира в източната част на крепостта и замъкът Хуниаде, издигнат през 14-ти век от Карол Роберт де Анжу в южната част на крепостта. Бастионът е бил проектиран, за да функционира независимо, като последна точка на съпротива, подобен на крепостите от средновековните укрепления.

Първата реставрация на бастиона е направено между 1968-1969 г. по проект на архитекта Щефан Йожика. Втората реставрация, предмет на настоящата добра практика, е в периода 2008-2010 г., като е финансирано по програмата PHARE 2005, в рамките на проекта „Реставриране на Крепостта Тимишоара, Бастион Тересия“, проект RO 2005/017-553.04.01.01.02.09, на начална стойност 9 731 847, 56 евро, изпълнен от Община Тимиш и Кметство Тимишоара. Мястото се счита за най-големият обект за реставриране в Югоизточна Европа.

¹⁷ Google maps



Батионът Тересия преди и след реставриране ¹⁸

Проектът за реставрация е изготвен от архитектурна фирма Archaeus OOD в периода 2003-2008 г., под ръководството на архитекта Мариус Миклауш, а строител е консорциум Bennert GmbH & Prowa Contracting и Consulting GmbH. През 2011-та година реставрираният бастион е отворен за посещения.

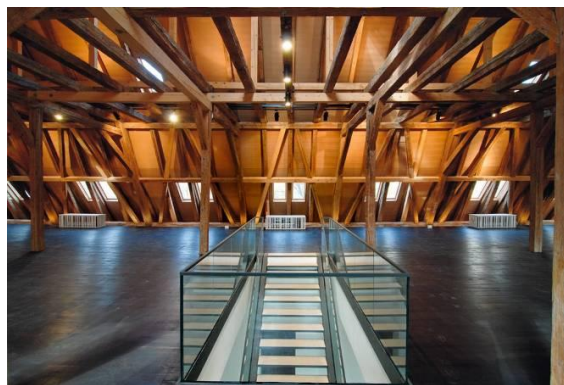
Както архитектът Мариус Миклауш описва проекта за реставриране, за концепцията са взети предвид потенциалните вътрешни пространства, неизползваемите места (мансарди) и и определянето на нови съвременни обеми за предимно културни цели. Работата по външното реставриране е извършена отговорно спрямо историческото наследство, чрез премахване на добавените през комунизма елементи, като се използват техники и материали, които да заличат интервенциите върху историческата основа. Използвани са нови материали, лесни за премахване при следващи промени; държи се на близостта на материалите със съществуващите по онова време, въз основа на изследвания и анализи върху историческите материали и разумната намеса върху тях.

Новите материали са избрани така, че да „състаряват“ по красив начин историческите повърхности, а като основа за паметника е избран варовиков камък, който покрива пространствата в двора, като същевременно „преоткрива“ неизползваните места.

Най-важната цел на публичното пространство е да открие възможността за социализиране, за мероприятия и, също така, да има подготвена инфраструктура, за да осъзнае общността как да го използва. ¹⁹

¹⁸ <http://www.bnab.ro/2012/proiecte/6/49/>

¹⁹ <http://www.bnab.ro/2012/proiecte/6/49/>



Дворът и мансардата на бастиона, след реставриране²⁰

По този начин, чрез реставриране на двора и свързването му със съществуващите площи, е създадено ново градско пространство, както и възвръщането на първоначалния външен вид на паметника през внимателното възстановяване на повърхностите.

Резултатите от работата включват трансформирането на зелените площи над бастиона в зелена тераса за наблюдение. Мансардната част на западната стена е внимателно реставрирана, като цялата работа е извършена в духа на най-важния професионален кодекс на реставраторите: Венецианската харта. Мансардата на бастиона, изоставена в продължение на няколко десетилетия, и с изключително големи размери, в момента включва изложбени зали и помещения за конференции. Дървените рамки са укрепени, като голяма част от оригиналната структура е запазена, внимателно почистена и усвоена, докато старите комини, които са били от голямо значение при пожар, са „отворени“ и превърнати в осветителни тела. Дворът на бастиона е превърнат място за разходки, отдих и разглеждане сградите на бастиона. В двора се провеждат културни прояви с туристически потенциал. Пространствата на първия етаж на бастиона са разделени и подредени - малки магазини, кафенета и други дейности, като по този начин се поддържа и местния бизнес. Освен това, на тези места се организират културни събития, като изложби на изкуство, история и фотография и вернисажи („Античното злато и сребро на Румъния“, „Потомците на човешката раса“, „Нашето тяло: Вътрешната Вселена“ концерти със средновековна музика, културни и възстановъчни фестивали, демонстрации с оръжия от унгарската и от турската епоха.

²⁰ <https://www.igloo.ro/bastionul-theresia/>



Външен концерт²¹
„22



Експозиция на Банатския музей, Тимишоара

Проектът за реставриране печели награда в категорията „Архитектура на публично пространство“ в рамките на Националното биенале по архитектура в Букурещ през 2012 г., като екипът е формиран от арх. Мариус Миклауш, арх. Богдан Рац, арх. Золт Варде, арх. Бръндуша Хаваси, арх. Кристиан Блидариу, арх. Василе Опришан, арх. Беатриче Лукачи, арх. Николае Олтеану. Участието на арх. Мариус Миклауш в проекта на Бастиона продължава и след неговото завършване, като той е поканен през март 2016-та година от Асоциацията CitiZenit в Арад на публичен дебат за начините за намеса в публичното пространство от дирекцията по архитектура и дизайн, с цел възможен проект за реставриране на Крепостта в Арад по модел на Тимишоара.

V.6. Партньорство, акционери, бенефициенти

Проектът за реставриране на Бастиона Тересия обединява представители на различни професионални категории, като участват и публични институции: Окръжен съвет Тимиш и Кметство Тимишоара, архитекти и строители, дизайнери и графични художници, историци, реставратори и социолози, но и ползватели.

Екипът на проекта се състои от следните специалисти:

Мениджмънт на проекта - инж. Мариета Матееску, арх. Габриела Крецу

Архитектура - реставрация и възстановяване - ARCHAEUS: гл. Проектант Мариус Миклауш, арх. Богдан Рац, арх. Золт Варде, арх. Бръндуша Хаваси, арх. Кристиан Блидариу, арх. Беатриче Лукачи, арх. Мая Балдеа, консултант арх. Василе Опришан; ATELIER TREI: арх. Космин Бложу, арх. Кодруца Негрулеску, арх. Оана Сърбу, арх. Виктор Попович, арх. Клаудия Годаен; PARASITESTUDIO: арх. Клаудиу Тома, арх. Мажа Балдеа; ART WORKS: Художник Нада Стожичи, модел: арх. Богдан Рац;

Конструкция - CORONA TIMEXIM: инж. Лачи Фекете, арх. Богдан Буда, арх. Мартон Товиси;

²¹ http://debanat.ro/2017/06/rock-si-simfonie-in-vechea-cetate-a-timisoarei-foto_195556.html

²² <http://www.paginidecultura.ro/2015/07/arme-de-foc-vechi-de-sute-de-ani-in-expozitie-la-bastionul-theresia-din-timisoara/>



Вътрешни инсталации - инж. Корнелиу Сума, проф. Д-р инж. Дечебал Анастасеску;
Електричество - SARABIL - инж. Думитру Мойси, инж. Дориан Фарка, инж. Флорин
Ботос, канализация - PROWASSER - инж. Мариоара Голумба, инж. Мария Грозав

Строители: Bennert GmbH & Prowa Contracting și Consulting GmbH

В продължение на 5 години от приключването на реставраторските дейности, вътрешните пространства се използват единствено за културни и нестопански дейности, като бастионът се превръща в културен център на община Тимишоара и приема художествени изложби на пластика и фотография, както и други културни прояви, които привличат широка аудитория.

Директни бенефициенти от реставрирането са жителите и посетителите на областта Тимишоара.

V.7. Период на изпълнение

Проектът за реставриране е изготвен в периода 2003-2008 г. и е изпълнен между 2009-2011г.

V.8. Важни аспекти за устойчивото усвояване на обекта на наследство

Бастионът Тересия е перфектният проект за демонстриране капацитета на исторически обект, отворен към съвременността благодарение на иновативните и амбициозни промени, като :

- Генерира впечатляваща културна дейност, която обединява както местната общност, така и туристите, и която концентрира вниманието върху важен ресурс за местната идентичност на град Тимишоара. Проектът за реставриране на Бастиона Тересия включва модерни архитектурни елементи и нови пространства, които го интегрират във впечатляващите културни центрове, с архитектура която надхвърля стила в който е бил построен през 18-ти век и го свързва с настоящето, със сегашните и бъдещите поколения, без да се отрази на автентичността и на качеството му;
- Генерира индиректно икономически дейности, чрез участието на местни икономически оператори в организирането и провеждането на прояви, чрез осигуряване на търговски и приемни дейности за туристите, чрез местен транспорт и т.н. По този начин подпомага фирмите за поддържане и откриване на работни места, за поддържане на източниците на данъци и на приходи за местния и държавния бюджет, за развитие на бизнеса в Тимишоара;

Преди реставрирането и модернизиранието му, в Бастиона Тересия се намират търговски места, ресторанти, барове, дискотека, книжарница, две постоянни изложби на Банатския музей - Технология на информацията и комуникациите и „Цигулката - страст за цял живот“, както и Секцията по Етнография към Музея на банатското село. Благодарение на финансирането за реставриране и обновяване по програмата на Европейски съюз, след ремонтните дейности, в рамките на 5 години комплексът успява да бъде ползван предимно за културни и обществени дейности, като дейностите за обществено хранене са ограничени до кафенета, сладкарници и



винарски магазини. Понастоящем, Бастионът Тересия се занимава с идеята да създаде единен и обединяващ проект за извършваните дейности на неговата територия.

V.9. Модел на изпълнение

Реставрацията и модернизиранието на Бастиона Тересия е един от първите големи румънски проекти за възобновяване на исторически паметник с голяма символичност за град, който е международно признат като културен център и генератор за развитието на страната. Проектът е изготвен от победителя в националния конкурс по архитектура на местните публични власти, Studio Archaeus, една местна фирма от Тимишоара, чиито смели решения обединяват усилията за един защитен от закона паметник. Целта е обектът да се хармонизира с модерните стандарти за естетика и комфорт, което да доведе до използване на пълния му капацитет.

Главната концепция е да се реставрира историческия паметник чрез изграждане на нов имидж и отдалечаването му от зле свършената работа през ремонтните дейности от 1970 г., както и поставянето на съвременни удобства, колкото е възможно под нивото на земята, за да бъдат видимите елементи в по-дискретен контраст с особеностите на паметника, като само го маркират, но не го компрометират.



Снимки на външния двор на Бастиона Тересия²³

V.10. Информация за контакти

Наименование на фирмата: ARCHAEOUS S.R.L./Координатор арх. Marius Miclaus
Телефон/fax: +40 256 288 549
Пощенски адрес: Ул. "Cosminului" № 3, Тимишоара, Община Тимиш, Румъния
E-mail: office@studioarchaeus.ro
Уеб страница: www.studioarchaeus.ro

V.11. Библиография, източници на информация

Онлайн източници:
<http://studioarchaeus.ro>

Онлайн издания:
<https://www.igloo.ro>

²³ <http://www.archdaily.com/204507/theresia-bastion-archaeus>



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

https://ro.wikipedia.org/wiki/Bastionul_Theresia <http://www.archdaily.com>
<http://evz.ro>
<http://www.aradon.ro>
<https://debanat.ro>
<http://www.i-tour.ro>
<http://www.bnab.ro>
<https://www.anuala.ro>

VI. КАРТУРЕЩИ КАРУСЕЛ - ПРОМЕНЕНИЯТ И ПРЕРАЗКАЗАН ДВОРЕЦ, БУКУРЕЦ,
РУМЪНИЯ



www.interregrobg.eu





VI.1. Наименование на добрата практика

Реставриране на историческа сграда и трансформирането ѝ в място за културни дейности в Букурещ, Румъния

VI.2. Сектор и подсектор

Архитектура и строителство



Картурещи Карусел²⁴

VI.3. Цел на добрата практика

Добра практика за реставриране и възвръщане в културната и туристическа среда на историческа сграда в столицата Букурещ, Румъния, като се създава място за културни дейности и услуги, и участие в популяризирането на построеното наследство в Букурещ.

VI.4. Обекти на наследството - локализиране на добрата практика

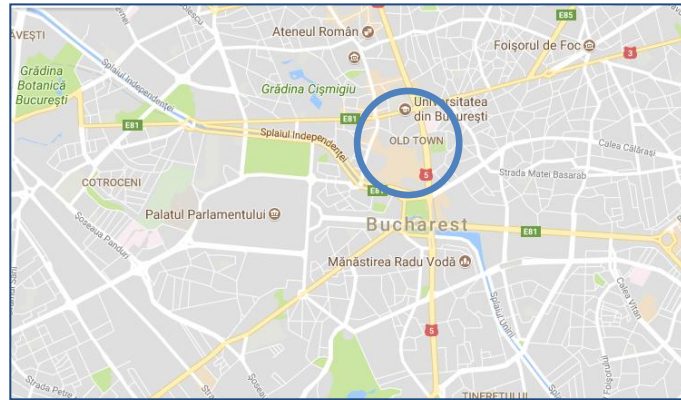
Обектът, който се усвоява по този проект, е къщата „Крисолевони“ на ул. „Липскани“ № 55, Букурещ, Румъния - сграда от 19-ти век, защитена от закона.

²⁴ https://www.facebook.com/pg/CarturestiCarusel/photos/?tab=album&album_id=1621380128085268



Обектът на наследството е представителен за определена категория паметници в Букурещ, а именно, старите дворци и къщи от края на 19-ти - началото на 20-ти век, концентрирани в стария център на столицата.

Голяма част от тези паметници са с важен културен и исторически потенциал, като някои от тях са с голяма стойност за града поради някогашното си величие и елегантност, а сега се намират в напреднала фаза на разпад заради липсата на средства за реставриране и модернизиране на техните легални собственици, получили сградите след 1990-та година.



Карта на разположението на Картурещи Карусел²⁵

VI.5. Описание

Къща Крисолевони е построена през 1860-та година и е била собственост на семейството банкери Крисолевони от 1903-та година. Сградата е била построена като банкова, а по-късно е трансформирана в търговска институция. По време на комунизма е била конфискувана и превърната в магазин, като накрая в нея се помещавал магазинът „Фамилия“. Процесът на възстановяване започва през 1991-ва година, а сградата е върната на семейството през 2007 г. Къщата присъства в Списъка на исторически паметници, управлявани от Министерството на културата, под името „Къща със склад“ и е датирана към края на 18-ти век. Нещо повече, сградата се намира в историческа зона на Букурещ, с богати исторически артефакти, свидетелства от Средновековието до настоящия момент. Усилията за възвръщане на сградата в градската среда започват през 2010-та година, а дългият процес на реставрация и ремонт е продължен адекватно, като през 2015-та е открита, в сградата е открита Книжарница Картурещи Карусел - може би най-известната книжарница в Букурещ. Два екипа вземат участие в този процес - първият екип отговаря за реставрацията и ремонта на паметника, а вторият екип е концентриран върху вътрешния дизайн, за да бъде в хармония с плановите за културна насоченост на обекта.

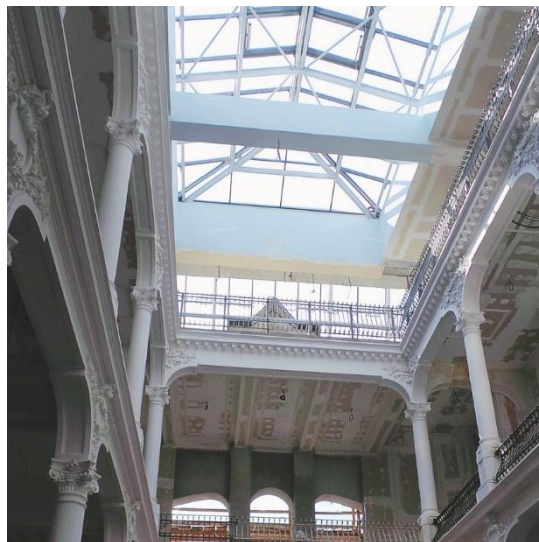
Проектът за реставрация и възстановяване е изпълнен от архитектурната фирма „Капител Авангард“ ООД - главен проектант арх. Джорджета Габря. Реализацията на проекта е продължителна, като архитектите вземат предвид различни исторически и законодателни аспекти, поради качеството на сградата като защитен от закона паметник. Това налага действията по реставрацията да са съобразени с комплекс от елементи, като например:

(1) Резултатите от историческите изследвания, от експертните и одитите на сградата-паметник;

²⁵ Google Maps



- (2) Откритията по време на ремонтните дейности, условия, които са разширили полето на работа на екипа;
- (3) Желанието за възвръщане на първоначалния облик на сградата, с колкото се може по-автентични елементи;
- (4) Осигуряване на стандарти за комфорт и на съвременен изглед;
- (5) Управление на проекта.



Снимки от реставрацията²⁶

Сградата е на 4 нива, а именно мазе, партер, 2-ри етаж и мансарда, с обща площ от 1000 квадратни метра. При първоначалния анализ, в сградата е имало централно антре, което заемало партера и 2-рия етаж, около него са се намирали странични помещения, като на нивото на мансардата е имало витраж, който е скривал част от оберлихта. Проектът е претърпял промени в хода на изпълнението, особено елементите, които налагат преразглеждане с цел доизграждане и укрепване. Екипът възвръща първоначалните форми и орнаменти на старата фасада. В теснината на свода на основната арка в момента се намира гербът на семейство Крисовелони, главен елемент в който е дъбов лист. Всъщност, дъбовият лист присъства в цялата декорация на сградата, а оригиналният характер на вътрешните елементи е запазен чрез реставриране по оригинални мостри. Орнаментите, колоните и постаментите са бели за постигане на динамика чрез играта на светлината през деня. Оберлихтът е бил преправен, за да влиза естествена светлина в сградата.

В етапа на проектиране на ремонтните дейности, компанията, която е взела под наем сградата и решена да я ползва, Direct Client Services ООД, позната под марката книжарници „Картурещи“, работи съвместно с архитект Адриан Канчер-Зеана, от архитектурната фирма Square One. Взетото решение за осветлението на сградата е иновативна комбинация между естествената светлина, която преминава през купола, и насочено осветление, при което разположението на осветителните тела се определя в

²⁶ <https://www.anuala.ro/proiecte/2015/045/>



зависимост от нужните нива на осветеност спрямо извършваните в сградата дейности. Освен това, за да се усвои цялото архитектурно пространство и за да се увеличат възможностите за опознаване на паметника от посетителите, са създадени междинни етажи, под формата на свързващи помещения към двете нива, като всеки от тях има главен и по-малък вход чрез спираловидни стълби. Резултатът е една флуидна, естествена форма, която преминава между първоначалните структурни елементи. Получената визуална трансформация е тази, която дава последователност на формите и маркира присъствието на нова архитектура²⁷.



Картуреци Карусел - Къща Крисовелони²⁸

Резултатът от реставрацията и възстановяването на двореца в културния и туристически поток на града е изключителен, именно заради пространството, което концентрира интересите и заниманията в тънката граница между културата, обществото и туризма. Къща „Крисовелони“ става седалище на книжарницата Картуреци Карусел и съдържа, на своите 6 впечатляващи етажа, значителна селекция от книги на различни теми, мултимедийни материали (музика, филми и т.н.), комикси, канцеларски материали, чай и аксесоари за чай, РОД - галерия за румънски дизайн, а в мансардата - чайна и бистро Картуреци. Концерти и артистични прояви оживяват „Caruselul Lumini“ („Люлката на светлината“), обществени и социални събития привличат посетители и туристи към сградата.

Фирмата Direct Client Services ООД открива първата си книжарница през 2000 г., на историческата улица „Едгар Кине“, в центъра на Букурещ. Това е малка книжарница, но създадена по нова концепция, която предлага не само книги, но и CD дискове с музика и филми, чай и аксесоари. През 2003-та година е откриването на втори обект Картуреци, този път след частичен ремонт на къщата на семейство Стурдза на ул.

²⁷ <https://www.igloo.ro/carturesti-carusel/>

²⁸ <https://www.igloo.ro/carturesti-carusel/>



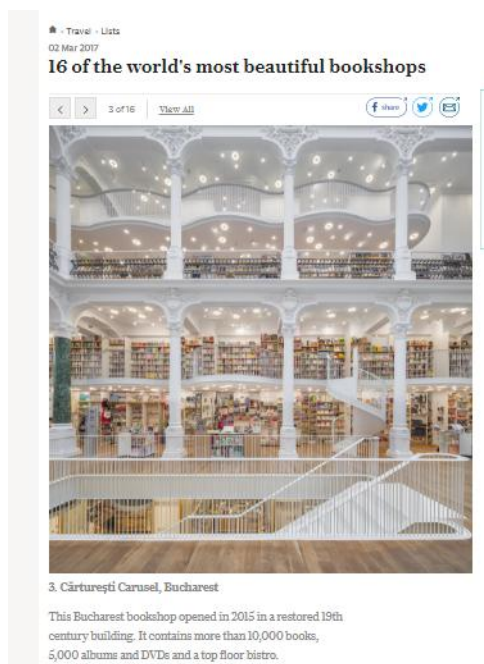
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

„Артур Верона“, на ъгъла с бул. „Магеру“ - един емблематичен архитектурен паметник от края на 19-ти и началото на 20-ти век. Съзателят на проекта за реставрация е именно Шербан Стредза, собственикът на къщата, а Картурещи е инициаторът на концепцията за нова книжарница, която за пръв път в Букурещ включва и чайна. Оттогава са открити 21 книжарници, както в Букурещ, така и в други румънски градова, главно в търговски центрове, като всяка книжарница има собствена идентичност и използва местните специфики. В този контекст, както и съгласуваността на всички книжарници Картурещи, подтикват собственика на Къща Крисовелони да работи съвместно с фирмата Direct Client Services ООД, за да възвърне блясъка на сградата и да създаде едно вълшебно място за преоткриване на книги.

Както проектът за реставрация, така и резултатът от книжарница Картурещи Карусел спечелват след откриването през 2015-та година, различни награди и номинации на национално и международно ниво. През 2015-та година проектът за реставрация печели награда в категорията „Реставрация“ в рамките на Ежегодния конкурс по архитектура, като екипът е формиран от арх. Джорджета Габря, арх. Венера Тришневски, арх. Кристина Сърбу и арх. Кристина Ракитан-Габря. През 2016-та година този проект е номиниран на Биеналето по архитектура за наградата по архитектура - национално наследство. През март 2017-та година, The Telegraph включва Картурещи Карусел в топ 3 на най-красивите книжарници в света. Книжарницата в реставрираната сграда е включена в туристически и дизайнерски ръководства по цял свят.



Снимка „The Telegraph“



Снимка „Награда за реставриране“

VI.6. Партньорство, акционери, бенефициенти

Размерът на проекта и художествените и технически стандарти, заложені спрямо Къща Крисовелони, в качеството и на паметник, биха могли да бъдат постигнати



www.interregrobg.eu





единствено на нивото, планирано от собственика на сградата и чрез мултидисциплинарно партньорство, което използва своя максимален капацитет: „(...) реализирането на проекта, във формата в която е днес, се дължи на първо място на отвореното мислене на собственика и на неговата подкрепа, а след това и на факта, че по време на целия проект, както при проектантските дейности, така и при изпълнителните, екипът беше обединен от самото начало. По-късно, по време на изпълнението и напредъка на проекта, тъй като той се увеличи, всеки нов член беше добре приет и считан за колега и приятел“ - изявлението на арх. Габриела Габря, главен проектант, при откриването на Картуреци Карусел през февруари 2015-та година.

Екипът, участващ в реставрирането и възобновяването на сградата-паметник е сформиран от специалистите:

Управление на проекта - Front Group: ръководител на проекта Козмин Коричук, инж. Богдан Макринеану, Ралука Николеску;

Архитектура - реставриране и ремонтване - Capitel Avangarde ООД: главен проектант арх. Джорджета Габря и екипа сформиран от: арх. Мария-Кристина Ракитан-Габря, арх. Кристина Сърбу, арх. Йоана Попович, арх. Клаудиу Върлан, арх. Симона Димитру, арх. Кристина Стернатис, арх. Драгош Милотин, арх. Венера Тришневски, техн. арх. Симионеску Михай, студ. Арх. Хамош Емерик;

Структура - Popr & Asociații: д-р инж. Траян Поп, инж. Мадалин Коман, инж. Нелу Бадя, инж. Михаела Ивануш (Думитру), инж. Ирина Раду, инж. Дан Сину;

Вътрешни инсталации - проектант и изпълнител Loial ООД: инж. Координатор Даскалеску Юлиян

Строители: Reton ООД, Donau Therm (структура), BTM Proconstruct ООД (поправка на орнаментите и на фасадата);

Интериорен дизайн - ръководител на проекта: Кристиан Муреану;

Архитектура, дизайн: Square One srl, ръководител на проекта арх. Сабин Думитру и екип сформиран от арх. Адриан Канчер-Зеана, Йоан Владеску, Андрей Палита, Влад Крецу;

Конструкции - Popr & Asociații: инж. Ирина Раду;

Инсталации - проектиране и изпълнение - Vest Grup Instal srl: инж. Нарчис Фиербинцеану;

Строител - MCR Construct srl: инж. Кристиан Георгиу;

Ръководител на проекта: инж. Дан Константин Лакатуш.

Директните бенефициенти от реставрацията са жителите, туристите и посетителите на град Букурещ.

VI.7. Период на изпълнение

От 2010-та година и понастоящем.

VI.8. Важни аспекти за устойчивото усвояване на обекта на наследство

Проектът за реставрация и възстановяване на сградата Каса Крисовелони в днешната книжарница „Картуреци Карусел“ се разглежда като пилотен по отношение на



стойноста на „културното наследство“ на самата сграда, както и за градския и исторически контекст на мястото, на което се намира сградата, а именно - „старият център“ на Букурещ.

Идеята за усвояване на паметника е тази, която свързва проекта с най-ярките аспекти за устойчивост: трансформирането на една историческа, но изоставена и рушаща се сграда, в културен център, намиращ се в най-живата и креативна част на Букурещ, обвита в дискусии, събития, мисли и планове, които са насочени към стария център, където хиляди местни жители и туристи преминават всеки ден. В този контекст е съставен проектът за реставрация и възстановяване на „Caruselul Luminii“ („Люлката на светлината“), за да предаде на посетителите и на бъдещите поколения традиции, практики, цели, изрази и художествени ценности, постигнати от самата сграда и от околната градска среда.

Проектът може да бъде считан за израз на начина, по който съвременната култура играе роля в подредбата на силното и многоцветно общество, създаването на призми за разбиране на историята и културата. По този начин, проектът представлява една голяма възможност за всички елементи на устойчивото развитие - социални, икономически и на средата.

VI.9. Модел на изпълнение

Аспектите, които маркират успеха на този проект и на примера за добра практика за устойчиво използване на културно наследство, са многобройни; повече или по-малко звучни, повече или по-малко възприемащи, повече или по-малко повтарящи се:

- Присъединяването, подкрепата и отговорното участие в проекта на собственика на къща Крисовелони, г-н Жан Крисовелони;
- Създаване на визия за културно и туристическо усвояване на реставрирания паметник, на границата между печалба и нестопанска цел, чрез собствена успешна марка, вече наложила се на пазара;
- Контактът и внимателната приемственост на проектантския и на строителния екип;
- Видимостта по време на изпълнението на проекта.

VI.10. Контакти за информация

Наименование на фирмата: Архитектурно бюро „Capitel Avangarde“ srl.
Телефон: +4 021 3186174
Пощенски адрес: Ул. „Semicercului“ 4, ет. 1, офис 1, Букурещ, Румъния
E-mail: office@capitel.ro
Уеб страница: www.capitelavangarde.ro

Наименование на фирмата: Архитектурно бюро Square One srl.
Телефон: +40 723 550 101
Пощенски адрес: Ул. „Tudor Vianu“ № 29 ап. 4, офис 1, Букурещ, Румъния
Email: adrian@squareone.ro
Уеб страница: http://www.squareone.ro





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!



БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

VI.11. Библиография, източници на информация

Онлайн източници:

www.capitelavangarde.ro
<https://www.facebook.com/Capitel-Avangarde-163649487106629/>
<http://www.squareone.ro>
<https://www.facebook.com/squareonearchitecture>
<https://carturesti.ro>
<https://www.facebook.com/Carturesti>

Онлайн издания:

<https://www.uar-bna.ro>
<http://arhitectura-1906.ro>
<https://www.igloo.ro>
<http://www.businessmagazin.ro>
<http://www.hotnews.ro>
<http://www.telegraph.co.uk>
<http://adevarul.ro>
<https://www.anuala.ro>
<http://www.digi24.ro>



www.interregrobg.eu





Проект „Трансгранична икономика в Румъния и България, опазваща природното и културно наследство”
Акроним „Heritage for RO-BG Economy”
Проектен код № 15.2.1.034
е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие в рамките на програмата Interreg V-A Румъния-България.

Издател на материала: ТПП Добрич
Дата на издаване: Септември 2017

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския съюз.

